

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Typ posudku: *vedoucí práce*

Autor/ka práce: Tadeáš Michalík

Název práce: : Programovatelní nelidští aktéři – analýza sociotechnické imaginace geeků

Vedoucí práce: Mgr. Palo Fabuš

Oponent/tka:

Navržené hodnocení: C

Zdůvodnění Vašeho hodnocení práce (zejména výhrad a kritických připomínek) rozepište podle níže uvedených kritérií.

1. Je cíl práce (výzkumná otázka) jasně formulován a odpovídají mu závěry? Je práce vhodně strukturována?

Autor si vzal za cíl fakticky najít odpověď na otázku, jak a nakolik laický je laický diskurz v komunitním prostředí softwarových a internetových vývojářů. Práce začíná teoretickou expozicí akademické perspektivy v otázce vztahu společnosti a technologie, dále pokračuje vysvětlením metody použité v analýzách a vlastní analýza založená na srovnávání prevalentních mínění účastníků předmětné diskuse s teoriemi představenými v první části. Strukturu práce hodnotím jako adekvátní nastolené otázce.

2. Opírá se autor/ka o dostatek literatury relevantní tématu práce? Využívá i cizojazyčné texty?

Efektivní práci s cizojazyčnými texty autor prokazuje nejen u zdrojů, ale také u vlastní analyzované diskuse. Co se týče dostatku relevantní literatury, zde narážím na nedostatek politologické literatury, což se projevuje naprosto chybějícím politologickým pojmoslovím, které – ačkoli nejde o práci v rámci studia politologie – ponechává jednu z nosných struktur práce (politická charakterizace geeků) zcela ambivalentní. Mnoho naznačuje skutečno, že politologický rámec najdeme pouze v jedné větě, když autor připodobňuje analyzované představy geeků k Hayekově pojetí liberalismu. Sám Hayek nicméně v literatuře uveden není(sic!). Ambice prohloubit analýzu o politickou perspektivu tak zůstává nenaplněná.

3. Jaká je kvalita použitých dat nebo zdrojů (včetně jejich výběru, sběru a popisu) a metod jejich analýzy?

Vůči kvalitě a metodě analýzy mám pouze jednu výhradu. Autorovi nezbývá než důvěřovat, že se systematická sumarizace, kterou identifikoval a třídil jednotlivé ideje, drží základních předpokladů objektivit. Analyzované texty v první příloze jsou spíš ilustrativní. Není možné nijak zhodnotit kvalitu jednotlivých kroků analýzy. Vlastní diskusi uzavírající analýzu považuji za dostatečně naplnění cílů práce.

4. Jaká je kvalita argumentů, o něž autor/ka opírá závěry, k nimž dospěl/a?

Autor si nedává příliš práci své argumenty fundovat, práce obsahuje mnoho tvrzení bez opodstatnění či dokonce vyzdrojování. Jak již jsem psal výše, charakterizace geeků a příbuzných politických hnutí zůstává nominální, zahrnuta pod pojem tzv. free culture s odkazem na jeho velmi

odlišná pojetí u jejich zastánců, takže vlastně nevíme, jaké je toto politické určení ani v obrysech.

V úvodu části 3.2 autor píše: „Jejich diskuse se odvíjely od přednášky „mediálního teoretika“ Claye Shirkyho v rámci přednáškového cyklu TED Talks.“ – Shirkyho charakterizace je zde v uvozovkách, pro člověka, který Shirkyho nezná, zůstane nepochopitelnou ironií. Naznačený odstup od tohoto autora (byť bych mu v tomto případě sám přitakal) zde není ničím podepřený, zůstává pouze gestem pro ty, „kteří vědí“.

Jako většina podobných prací, trpí i tato sníženou mírou sociologické imaginace, což se projevuje tím, že novost a emergence, které autor nachází v některých jevech a pojmech, není novostí ani emergencí objektivní, ale pouze v autorově perspektivě. Např. „reflexe této problematiky se začíná objevovat i v běžném tisku“ na str. 3 týkající se možných hrozeb plynoucích z neporozumění technologii nebo velmi starý pojem lurker na str. 17. Nejenže se v anglofonních kulturách údajně používá už několik staletí, ale i s internetem se pojí již od jeho počátků.

5. Jsou v práci autorova/autorčina tvrzení a zjištění jasně odlišena od tvrzení a zjištění převzatých?

Zde nacházím víc nedostatků: např. v sekci 2.2.1 – celé odstavce jsou ukončené odkazem, takže není jasné, co je autorovo, co je převzato; str. 12 – dlouhý faktografický odstavec bez jediného vyzdrojování. O něco níže autor píše: „Podle dosavadních průzkumů...“ – nezmiňuje jakých. Str. 13 – „v rámci výzkumu jsem se setkal s nejméně třemi dalšími podobnými projekty“ – opět se nedozvíme s jakými?

Str. 19 – autor najednou geeky charakterizuje jako specifickou demografickou skupinu (bílí muži, „vyrostli s internetem“, do 30 let, členové střední vrstvy), což možná nebude daleko od pravdy, ale to opět nevíme jistě, protože jakýkoli zdroj tohoto tvrzení chybí, takže autor pracuje pouze s obecným stereotypem.

6. Jaká je úroveň odkazového aparátu, jazyka a dalších formálních náležitostí?

Práce spíše dodržuje formální náležitosti, nicméně za nedostatky považuji dvanáctiřádkové citace nijak neoddělené od plynoucího textu; dále nejednotné formátování zdrojů, název monografie je někdy uváděn ve stylu článku, tj. v uvozovkách, někdy dokonce kurzívou v uvozovkách. Uvozovky jako takové jsou používány velmi ambivalentním, nesystematickým způsobem, velmi často se jeden a ten samý pojem objevuje střídavě s uvozovkami a bez nich, ačkoli není jasné proč

7. Jiné přednosti a/nebo nedostatky, které neodpovídají výše uvedeným kritériím (jsou-li jaké).

Některé pojmy by potřebovaly vysvětlit: peer-to-peer struktury, buildování, patchování, apod. Za závažný nedostatek by se dala považovat práce s koncepty Paula Ricoeura, jelikož autor vychází pouze ze sekundárního zdroje, ačkoli jimi rámuje vlastní diskurzivní analýzu. Mají-li koncepty takovou centrální roli, odkaz na primární texty je nevyhnutný.

8. Náměty na diskuzi při obhajobě práce.

Jelikož mezi zmiňované nedostatky patří nepodloženost některých tvrzení, navrhuji, aby student zkusil vysvětlit ironickou charakterizaci Shirkyho (viz bod 4) a prokázal tak schopnost obhájit svůj kritický odstup.

Celkové hodnocení práce:

Oblast výzkumu je autorovi, jak i sám přiznává, velmi blízká, ačkoli svojí pozici chápe spíš jako

„na okraji“. Nabízí se ideální výzkumná perspektiva: ani cizinec, ani domorodec. Autor však mnohokrát prokazuje, že je spíš geekem, což se projevuje nedostatkem odosobnění, tzn. sociologické imaginace. Sociálně-vědné teorie, se kterými autor diskuse tzv. geeků poměřuje, se zdají být zvoleny nahodile, ačkoli bych se klonil spíš k tomu, že zvoleny byly adekvátně cílům výzkumu. Geekům a vůbec nadšencům digitálních technologií bývá často vyčítána určitá apolitičnost; tato práce si tedy klade za cíl prozkoumat velmi relevantní otázky: Je to opravdu tak? Opravdu se nezajímají o politiku? Identifikuji proto v autorově práci dvě základní ambice: jedna je analýza technologické imaginace (Jak geekové rozumí technologii, která je zajímavá, v porovnání s jejím dobovým akademickým pojetím?), druhá je politická charakterizace (Je pravda, že jsou geekové opravdu tak apolitičtí?). Jelikož v zásadě nemám výhrady k naplnění té první, zatímco druhá zůstává nezodpovězená, navrhuji také kvůli zmíněným formálním a argumentačním nedostatkům práci ohodnotit stupněm C.

Datum: 10/6/2013

Podpis: